

Doniyor Kitobi — Bir Yuz Yetmish Olti

Ilohiy vahiy va so'nggi uyg'onish: Doniyorning vahiyidan olingan mulohazalar

Jeff Pippenger

2024-04-06

Doniyor kitobining o'ninchi bobida Jabroil Doniyor kitobining to'liq talqinini Xudoning oxirgi kunlardagi xalqiga taqdim etish ishini amalga oshirmoqda. Doniyor Xudoning oxirgi kunlardagi xalqini ifodalaydi; bu xalq Vahiy kitobida yuz qirq to'rt ming deb ataladi. Shunday ekan, yuz qirq to'rt ming to'qqizinchi bobda Doniyor orqali ifodalanganidek, o'zlarining tarqalib ketganini anglab uyg'onadilar. Ular, shuningdek, o'zlarining abadiy taqdirleri hal etiladigan buyuk sinov yirtqichning surati sinovi ekanini, bu esa ular muhrilanishidan oldin va Amerika Qo'shma Shtatlarida yakshanba qonuni joriy etilganda sinov muddati yopilishidan oldin sodir bo'lishini anglab uyg'onadilar. Ular 2020-yil 18-iyulda o'zlariga yuzlangan umidsizlik ustidan motam tutmoqdalar va ana shu holatda, oltinchi bobda Ishayo orqali ifodalanganidek, ularga Eng Muqaddas Joydagi Masihning manzarasi ko'rsatiladi.

O'sha vahiy, Doniyor ham, Ishayo ham tasvirlaganidek, ularga ulug'vorlik Egasi huzurida o'zlarining buzilgan holatini ko'rishga imkon beradi, va ikkalasi ham tuproqqacha xor qilinadi. So'ng Ishayo Xudo O'z xalqining oldiga kimni yuborishi haqidagi savolni eshitadi, va Ishayo o'zini taklif qiladi, ammo avval u poklanadi.

Shunda men dedim: «Holimga voy! Chunki men halok bo'ldim; negaki men nopok labli bir odamman va nopok labli bir xalq orasida yashayman; chunki mening ko'zlarim Shohni — Lashkarlar Egasi bo'lgan Egamizni ko'rdi». Shunda serafimlardan biri qo'lida qizdirilgan cho'g' bilan menga uchib keldi; u uni qisqich bilan qurbongohdan olgan edi. U cho'g'ni og'zimga tekizib dedi: «Mana, bu sening lablaringga tegdi; endi sening aybing ketkazildi va gunohing poklandi». So'ng men Egamizning ovozi eshitdim; U shunday der edi: «Kimni yuboray? Biz uchun kim boradi?» Shunda men dedim: «Mana men, meni yubor». Ishayo 6:5–8.

Ishayo qurbongohdan olingan cho'g' bilan poklandi, Doniyor esa nazar soluvchini o'zi ko'rayotgan suratga o'zgartiradigan, oynadek aks ettiruvchi sababchi vahiyga boqish orqali poklandi. Ishayoga eshitib ham eshitmaydigan va ko'rib ham ko'rmaydigan bir xalqqa xabarni yetkazish aytiladi.

Va u dedi: Bor, bu xalqqa aytgin: Albatta eshitasizlar-u, ammo anglamaysizlar; albatta ko'rasizlar-u, ammo idrok etmaysizlar. Bu xalqning yuragini yog' bosgan qilgin, quloqlarini og'irlashtirgin, ko'zlarini yumgin; toki ular ko'zlari bilan ko'rmasinlar, quloqlari bilan eshitmasinlar, yuraklari bilan anglamasinlar, qaytmasinlar va shifo topmasinlar. Ishayo 6:9, 10.

Ishayo, anglamaydigan va idrok etmaydigan xalq bilan qachongacha muloqotda bo'lishi kerakligini bilishni istaydi; shu bois u: «Qachongacha?» degan savolni beradi.

Shunda men dedim: “Yo Rabbiy, qachongacha?” U javob berdi: “Shaharlarda yashovchi qolmay, ular vayron bo‘lguncha, uylarda odam qolmay bo‘shab qolguncha, yurt butunlay xarob bo‘lguncha, va Egamiz odamlarni uzoqqa olib ketguncha, hamda yurtning o‘rtasida buyuk tashlandiq qolguncha.” Ishayo 6:11, 12.

Oxirgi kunlarda Muqaddas Kitob bashoratining mavzusi bo‘lgan mamlakat — Qo‘shma Shtatlardir; u yakshanba qonunining milliy murtadligi oqibatida milliy halokat yuzaga kelganida “batamom vayron qilingan” bo‘ladi. Danielning o‘n birinchi bobidagi qirq birinchi oyat xuddi shu bobning o‘n oltinchi oyati bilan timsollashtirilgan. Qirq birinchi oyatda “yurt o‘rtasidagi buyuk tark etish” “ko‘plar”ning yiqitilishi sifatida aniqlanadi. Iso odamlar orasidagi hayoti davomida bahs-talash qiluvchi yahudiylarga murojaat qilganida ishora etgan Ishayoning xabari shuni ko‘rsatadiki, avvalgi ahd xalqi chetlab o‘tilayotgan paytda, u holda ularda tushunmaydigan va idrok etmaydigan quloqlar hamda ko‘zlar bo‘ladi. Ishayoning xabari Laodikeya Adventizmi uchun yakuniy da‘vatni ifodalaydi; bu da‘vat yakshanba qonunida nihoyasiga yetadi, o‘sha yerda Laodikeya Adventizmi Rabbimizning og‘zidan tuflab chiqarib tashlanadi.

U shuningdek ulug‘vor yurtga ham kiradi, va ko‘p mamlakatlar ag‘darib tashlanadi; ammo mana bular uning qo‘lidan qutulib qoladi, ya‘ni Edom, Mo‘ab va Ammon farzandlarining boshliqlari. Daniel 11:41.

Ishayo va Doniyor Laodikeyaga yakuniy da‘vatni taqdim etish mas‘uliyati bilan ta‘minlangan, va Doniyor o‘ninchi bobda uchinchi bor teginishda bu vazifa uchun quvvatlantiriladi.

Shundan so‘ng yana odam qiyofasiga o‘xshagan Zot kelib menga tegdi va meni quvvatlantirdi. U dedi: “Ey nihoyatda sevikli inson, qo‘rqma; senga tinchlik bo‘lsin. Quvvatli bo‘l, ha, quvvatli bo‘l.” U men bilan so‘zlashgach, men kuchga to‘ldim va dedim: “Hazratim gapirsin; chunki sen meni quvvatlantirding.” Daniel 10:18, 19.

Doniyor, o‘ninchi bobda Mixoil tushib kelganida anglab yetgan xabarni yetkazish uchun quvvatlantirildi. Ishayoga yakshanba qonunigacha xabarni yetkazishi lozimligi ma‘lum qilindi. Yakshanba qonuni paytida bir qoldiq xalq barpo etilar edi.

Shunda men dedim: “Yo Rabbiy, qachongacha?” U javob berdi: “Toki shaharlar aholisiz vayron bo‘lguncha, uylar odamsiz qolguncha, yurt esa tamoman huvillab qolguncha, Va Egamiz odamlarni uzoqqa olib ketguncha, yurtning o‘rtasida katta tashlandiq holat yuz berguncha. Ammo unda yana o‘ndan biri qoladi, u qaytadi va yutib yuboriladi; barglarini to‘kkanida o‘z mag‘zi o‘zida qoladigan terabint daraxti va eman singari; shunday qilib, muqaddas zurriyot uning mag‘zi bo‘ladi.” Ishayo 6:11–13.

Yer o‘rtasida “buyuk tark etilish” bo‘ladigan paytda (yakshanba qonuni vaqtida), “o‘ninchi” deb atalgan bir qism namoyon bo‘ladi; uning “mohiyati” esa “muqaddas urug‘”dir. “O‘ninchi” deb tarjima qilingan ibroniycha so‘zning ildizi “ushr”dir. Yakshanba qonuni vaqtida Rabbimiz “qaytgan” bir “ushr”ga ega bo‘ladi.

Yerning barcha o‘ndan biri — xoh yer urug‘idan bo‘lsin, xoh daraxt mevasidan bo‘lsin — Egamiznikidir; u Egamiz uchun muqaddasdir. Agar kimsa o‘z o‘ndan biridan biror narsani

qaytarib olmoqchi bo'lsa, uning ustiga beshdan bir qismini qo'shsin. Qoramol podasining yoki mayda mol suruvining o'ndan biri haqida esa, hassadan o'tadigan har qanday jonivorning o'ninchisi Egamiz uchun muqaddas bo'lur. Levilar 27:30–32.

“Qaytadigan” “o'ndan bir” Egamiz uchun muqaddasdir, va u Egamizning ulushidir.

Chunki Egamizning ulushi Uning xalqidir; Yoqub Uning merosining nasibasidir. Qonunlar takrori 32:9.

Yakshanba qonunidan oldin qaytganlar — birinchi ko'ngli qolishni boshdan kechirgan, va ularga, agar qaytsalar, Egamizning og'zi, ya'ni Uning vakillari bo'lishlarini Egamiz va'da qilgan Yeremiyo timsolida ifodalangan zotlardir.

So'zlaring topildi, men ularni yedim; va Sening kaloming men uchun yuragimning quvonchi va shodligi bo'ldi; chunki men Sening noming bilan atalganman, ey lashkarlar Parvardigori Xudo. Men masxarachilar yig'inida o'tirmadim va shodlanmadim; Sening qo'ling sababli yolg'iz o'tirdim, chunki Sen meni g'azab bilan to'ldirding. Nega azobim uzluksiz, jarohatim esa davolab bo'lmas va tuzalishni rad etadi? Nahotki Sen men uchun butunlay yolg'onchi kabi, yo'qolib qoladigan suvlar kabi bo'lsang? Shuning uchun Egamiz shunday deydi: Agar sen qaytsang, Men seni yana olib kelaman, va sen Mening huzurimda turasan; agar sen qimmatbaho narsani razildan ajratib chiqarsang, Mening og'zim kabi bo'lasan; ular senga qaytsinlar, ammo sen ularga qaytma. Va Men seni bu xalq uchun mustahkam jez devor qilaman; ular senga qarshi jang qiladilar, ammo seni yenga olmaydilar; chunki Men seni qutqarish va xalos etish uchun sen bilanman, deydi Egamiz. Va Men seni yovuzning qo'lidan qutqaraman, dahshatlilarning qo'lidan esa xalos etaman. Yeremiyo 15:16–21.

Ishayoning guvohligidagi qoldiq yoki qaytadigan o'ndan bir qism yeb qo'yilishi kerak edi, chunki ularga Xudoning xabari berilgan edi va Uning Kalomi yeb qo'yilishi lozim edi. Ular Xudoning og'zi bo'ladiganlar edi va shu tariqa najotni izlayotganlar tomonidan yeb qo'yilishi kerak bo'lgan Xudoning Kalomini taqdim etardilar. Yeremiyo “masxarachilar yig'ini”da o'tirmadi, chunki Doniyor bilan bo'lgani kabi, u vahiy ko'rganida “masxarachilar yig'ini” qochib ketdi. Yeremiyo Xudo unga yolg'on gapirdi, deb o'ylagan edi, chunki Xudoning qo'li Millerchilar tarixidagi 1844-yil 19-apreldagi va oxirgi kunlardagi 2020-yil 18-iyuldagi birinchi hafsalasi pir bo'lishiga yo'l qo'ygan edi. Yeremiyo uchun va'da shunday ediki, agar u “qaytsa”, Ishayoning ushbu parchasida “o'ndan bir qism” ham “qaytadi”.

Agar Yeremiyo “qaytsa”, u Ishayoning muqaddas bo'lgan “o'ndan biri”ning bir qismidir va ularda “asosi” bo'lgan Egamizning ulushidir. Ibroniycha “asos” so'zi ustun degan ma'noni anglatadi; “ustun”ga aylantirilish esa Filadelfiyaliklarga berilgan va'dadir.

G'olib chiqqanni Men O'z Xudoyimning ma'badida ustun qilurman, va u endi undan tashqariga chiqmas; va uning ustiga O'z Xudoyimning nomini, O'z Xudoyimning shahrining nomini, ya'ni Xudoyim huzuridan osmondan tushib keladigan yangi Quddusning nomini yozurman; va uning ustiga O'zimning yangi nomimni ham yozurman. Qulog'i bor kishi, Ruh jamoatlarga nima deyayotganini eshitsin. Vahiy 3:12, 13.

“Ustun”, ya’ni ularning “mohiyati”, Ilohiylik va insoniyatning birlashuvini ifodalaydi, chunki Masih ma’badni tutib turadigan “ustun”dir.

“Men mana shu tushkunlik holatida ekanimda, ongimda chuqur taassurot qoldirgan bir tush ko’rdim. Tushimda bir ma’badni ko’rdim; ko’plab kishilar o’sha tomonga oqib borayotgan edilar. Vaqt nihoyasiga yetganda, faqat o’sha ma’badga panoh topganlargina najot topajak edilar. Tashqarida qolganlarning barchasi abadiy halok bo’lajak edi. Tashqaridagi olomon, o’zlarining turli yo’llari bilan yurib, ma’badga kirayotganlarni masxara qilar, ularning ustidan kulardi va ularga bu najot rejasi ayyorona bir aldov ekanini, aslida esa qochib qutulish lozim bo’lgan hech qanday xavf yo’qligini aytardi. Hatto ba’zilarini devorlar ichkarisiga shoshilib kirishlariga to’sqinlik qilish uchun ushlab ham qolardilar.

“Masxara qilinishdan qo’rqib, olomon tarqalguncha yoki ular meni payqamay ichkariga kira olgunimcha kutishni eng ma’qul deb o’yladim. Ammo sonlar kamayish o’rniga ortib bordi, va juda kech qolishdan qo’rqib, shoshilgancha uyimni tark etdim va olomon orasidan yo’l yorib o’tdim. Ma’badga yetib borish tashvishida meni o’rab turgan gavjum to’dani na sezdim, na unga e’tibor qildim. Binoga kirganimda, ulkan ma’bad bitta bahaybat ustun bilan tutib turilganini ko’rdim, va unga qattiq jarohatlangan hamda qoni oqayotgan bir qo’zi bog’lab qo’yilgan edi. U yerda hozir bo’lgan bizlar go’yo bu qo’zining bizning hisobimizga yirtilib, ezilganini bilar edik. Ma’badga kirganlarning hammasi uning oldiga kelib, gunohlarini e’tirof etishlari kerak edi.”

Qo’zichoqning ro’parasida, undan sal oldinda, baland qilib qo’yilgan o’rindiqlar bor edi; ularda juda baxtiyor ko’ringan bir jamoa o’tirardi. Osmon nuri go’yo ularning yuzlariga yog’ilib turgandek edi; ular Xudoni madh etib, quvonchli shukronalik qo’shiqlarini kuylashardi, va bu qo’shiqlar farishtalarning musiqasidek yangrardi. Bular Qo’zichoq huzuriga avval kelib, o’z gunohlarini e’tirof etgan, mag’firat qabul qilgan va endi qandaydir quvonchli hodisani xursand kutish bilan intizor bo’lib turgan kishilar edi.

“Men binoga kirganimdan keyin ham, ustimga bir qo’rquv tushdi va bu odamlar oldida o’zimni past tutishim kerakligi haqidagi uyat hissi meni qopladi. Ammo men go’yo oldinga yurishga majbur etilgandek edim va qo’zichoqqa yuzlanish uchun ustun atrofidan sekin o’tib borayotganimda, birdan karnay sadosi yangradi, ma’bad larzaga keldi, to’plangan azizlardan g’alaba shodiyonalari ko’tarildi, dahshatli bir yorug’lik binoni yoritdi, so’ng hammasi quyuq zulmatga cho’mdi. Baxtiyor odamlarning barchasi o’sha yorug’lik bilan birga g’oyib bo’ldi, men esa tunning jimjit dahshati ichida yolg’iz qoldim. Men ruhiy azob ichida uyg’ondim va bu tush ko’rayotganimga o’zimni zo’rg’a ishontira oldim. Menga go’yo mening hukmim qat’iy belgilab qo’yilgandek, Egamizning Ruhi meni tark etgandek va endi hech qachon qaytib kelmaydigandek tuyuldi.” Testimonies, 1-jild, 27.

Qaytib keladigan o’ndan birning ichida bo’lgan “mohiyat” ma’badni ko’tarib turuvchi “ustun”dir. Doniyor ustunga osilgan Qo’zining sabab bo’luvchi vahiyini ko’rdi, va Qo’zi o’sha “ustun” edi. Doniyor o’sha buyuk vahiyini ko’rganida, ustunning suratiga o’zgartirildi; xuddi shuningdek, Ishayoning o’ndan biri ham o’z ichida “mohiyat”ga (ustunga) ega, va o’sha mohiyat ma’badga kirmoqchi bo’lganlarning barchasi tomonidan “yeyilishi” lozim. Ma’badga kirib, o’sha mohiyatni yeydiganlar, yakshanba qonuni paytida, yurtda katta tark etish yuz berganida ko’tarilgan bayroq

xabariga javob beradigan Xudoning boshqa podasidir. “Muqaddas urug’”, ya’ni Ishayoning mohiyati, dunyo bunyod etilishidan oldin so‘yilgan Qo‘zidir.

Qaytib keladiganlarning o‘ndan biri yakshanba qonuni vaqtida, Filadelfiya bilan Laodikiyaning ajralishi abadiyat uchun qat’iy belgilanganida va o‘sha paytda ko‘plar yiqitilganida, yovuzning qo‘lidan qutqariladi. Yiqitilganlar anglamaydigan yovuzlar sifatida aniqlanadi. Ular dahshatlilikning qo‘lidan ham qutqariladilar, chunki ular hayvonning tamg‘asini qabul qilmaydilar.

Egamiz Rabbiy shunday demoqda: Men Bobil shohi Navuxadrezzarning qo‘li bilan Misrning olomonini ham yo‘qotaman. U va u bilan birga bo‘lgan xalqi, xalqlarning dahshatlisi, yurtni vayron qilish uchun keltiriladi; ular Misrga qarshi qilichlarini yalang‘ochlab, yurtni o‘ldirilganlar bilan to‘ldiradilar. Men daryolarni quritaman va yurtni yovuzlarning qo‘liga sotaman; musofirlar qo‘li bilan yurtni va undagi hamma narsani xarob qilaman. Men, Rabbiy, shuni aytdim. Ishayo 30:10–12.

“Xalqlarning dahshatlisi” shimoldagi podshohning vakil lashkaridir. Yakshanba qonuni paytida ko‘tariladigan bayroq esa nodon, yoxud yovuz bokiralar qo‘lidan qutqariladi, va ular xalqlarning dahshatlisi qo‘lidan ham qutqariladilar. Bu yerda ko‘rib chiqayotgan masala shuki, Ishayo, Doniyor, Eremiyo, Hizqiyol va Yuhanno — barchasi 2020-yil 18-iyuldagi umidsizlikdan qaytib keladigan bir yuz qirq to‘rt mingning tirilishi va quvvatlantirilishini ifodalash uchun qo‘llanadi. Doniyorning yakuniy vahiyida, Hiddekel daryosi bo‘yida berilgan vahiyda, Doniyorga Xudoning bashoratli Kalomining ham ichki, ham tashqi vahiyilarini anglash beriladi va u o‘sha xabarni taqdim etish uchun kuchaytiriladi.

Ichki va tashqining xabari o‘ninchi oyatda boshning, yoki “qal’a”ning, bashoratli ta’rifi bilan birlashtiriladi; bu esa hozirda Putin tomonidan olib borilayotgan Ukraina urushini aniqlab beradi. Boshni aniqlashga oid o‘sha kalit ichki va tashqi qo‘llanishga ega bo‘lib, o‘sha urushning boshlanishi ikkala bosh ham bashorat mavzusiga aylanadigan davrni belgilaydi. Rossiya sifatidagi qal’a yoki bosh ikkinchi proksi urushni ko‘rsatadi; u esa uchinchi proksi urushga olib boradi, va bu, o‘n beshinchi oyatda Paniyum jangi orqali timsol qilinganidek, Uchinchi jahon urushining boshlanishini belgilaydi.

O‘n oltinchi oyat — Yakshanba qonunidir, va shu bois 2014-yildan, ya’ni o‘n birinchi va o‘n ikkinchi oyatlarda tasvirlanganidek, Ukraina urushi boshlangan paytdan boshlab, Yakshanba qonunigacha Xudoning xalqini muhrlash bilan bog‘liq bo‘lgan so‘nggi ish amalga oshiriladi. Doniyor kitobining o‘n birinchi bobidagi Jabroilning talqini Xudoning xalqini muqaddas qiladigan, yoki muhrlaydigan xabarni ifodalaydi. Bu haqiqatni ko‘zdan qochirish — hamma narsani ko‘zdan qochirishdir. Vahiy kitobida Iso Masihning Vahiysi deb atalgan va Vahiy kitobi sinov muddati yopilishidan sal oldin muhrdan ochilishini ko‘rsatadigan bashorat Doniyor kitobidan olingan muayyan bir parchadir.

Va u menga dedi: “Bu kitobdagi bashorat so‘zlarini muhrlama, chunki vaqt yaqindir. Nohaq bo‘lgan nohaqligicha qolsin; iflos bo‘lgan iflosligicha qolsin; solih bo‘lgan esa solihligicha qolsin; muqaddas bo‘lgan esa muqaddasligicha qolsin.” Vahiy 22:10, 11.

Oxirgi kunlarda yakuniy bashoratning muhri ochiladigan muayyan bir vaqt bor, chunki oyatda: “vaqt yaqin”, deyilgan. Vahiy kitobining oxirgi bobida uchraydigan ayni shu ifoda birinchi bobda ham uchraydi.

Iso Masihning vahiyi, uni Xudo O‘z qullariga yaqin orada sodir bo‘lishi kerak bo‘lgan narsalarni ko‘rsatish uchun Unga berdi; va U uni O‘z farishtasi orqali O‘z quli Yuhannoga yuborib ma’lum qildi. U Xudoning kalomi va Iso Masihning shahodati, hamda o‘zi ko‘rgan hamma narsalar haqida guvohlik berdi. Ushbu bashoratning so‘zlarini o‘qiydigan kishi va uni eshitib, unda yozilganlarga rioya qiladiganlar baxtlidir; chunki vaqt yaqindir. Vahiy 1:1–3.

Ikki yuz yigirma, va shu bois yigirma ikki, Ilohiylik bilan insoniyatning birlashuvining ramzlaridir; uchinchi farishtaning yakuniy ishi esa — ya’ni bir yuz qirq to‘rt mingning muhrlanishi — o‘nta bokira haqidagi masalning bashoratli konteksti doirasida amalga oshiriladi. Oxirgi kunlarning dono bokiralari 2020-yil 18-iyulda ilk hafsalasi pir bo‘lishni boshdan kechirdilar va 2001-yilda muhrlash jarayoni boshlanganidan keyin yigirma ikki yil o‘tib, 2023-yil iyuligacha Vahiy kitobining o‘n birinchi bobidagi ko‘chada yotgan o‘lik suyaklar kabi tarqalib ketgan edilar. “Vaqt esa yaqinlashgan edi”, va shunda Rabbii Jabroildan xabarni qabul qilgan, Jabroil esa uni Masihdan, Masih esa Otadan qabul qilgan bir “cho‘ldagi ovoz”ni ko‘tardi.

Shundan so‘ng Ovoz jamoatlarga xabarni yubora boshladi va u elektron usulda yuborildi, shunday qilib uni o‘qish va/yoki eshitish mumkin bo‘ldi; hozirda u oltmishdan ortiq tilda mavjud. Ochilgan bashorat qismi, ya’ni o‘sha xabar, Doniyor kitobida topiladi.

“Muhrlangan kitob Vahiy emas, balki Doniyor bashoratining oxirgi kunlarga taalluqli qismidir. Farishta shunday amr berdi: ‘Sen esa, ey Doniyor, bu so‘zlarni yashir va kitobni oxirzamon vaqtigacha muhrla.’ Doniyor 12:4.” Havoriylarning faoliyati, 585.

“Doniyorning oxirgi kunlarga taalluqli bashorat qismi” qirqinchi oyatdir. Bu shunchaki qirqinchi oyatning o‘zi emas; bu — 1989 yildagi oxirzamon vaqtdan keyin hamda qirq birinchi oyatdagi Yakshanba qonunidan oldin ifodalangan qirqinchi oyatning qismidir. Qirqinchi oyat tarixining, oyatning o‘zida zikr etilmagan qismi, oxirgi kunlarga taalluqli bo‘lgan va muhrlab qo‘yilgan bashorat qismidir; 2023 yil iyulidan buyon esa u ko‘rishni va eshitishni tanlaganlar uchun ochib borilmoqda.

Qirqinchi oyat 1989-yilda Sovet Ittifoqi qulaganidan keyin, qirq birinchi oyatdagi yakshanba qonunigacha davom etadigan tarix haqida hech narsani qayd etmaydi, biroq u boshqa bashorat yo‘nalishlari uning ustiga joylashtirilishi lozim bo‘lgan bashorat maydonini taqdim etadi. Satr ustiga satr metodologiyasi keyingi yomg‘irning metodologiyasi ekanini ko‘rish va eshitishga tayyor bo‘lmaganlar qirqinchi oyatning yashirin tarixini ko‘ra olmaydilar, holbuki aynan o‘sha tarix Iso Masihning Vahiyidir; uni Jabroil Yuhanno va Doniyorga talqin etish uchun kelgan edi.

Biz bu tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz.

“Beriyada Pavlus yana o‘z ishini yahudiylarning ibodatxonasiga kirib, Masihning xushxabarini va’z qilishdan boshladi. U ular haqida shunday deydi: ‘Bular Salonikadagilardan ko‘ra oliyjanobroq edilar, chunki ular kalomni butun tayyorlik bilan qabul qilib, bu narsalar

shundaymi-yo‘qmi, deb Muqaddas Yozuvlarni har kuni tadqiq qilar edilar. Shuning uchun ularning ko‘plari imon keltirdilar; shuningdek, yunon bo‘lgan obro‘li xotin-qizlardan ham, erkaklardan ham oz emas edi.”

“Haqiqatning taqdim etilishida, to‘g‘ri bo‘lishni sidqidildan istaganlar Muqaddas Bitiklarni tirishqoqlik bilan tadqiq etishga uyg‘otiladilar. Bu, havoriylarning Beriyada qilgan mehnatlariga hamroh bo‘lgan natijalarga o‘xshash natijalarni keltirib chiqaradi. Ammo shu kunlarda haqiqatni voizlik qilayotganlar Beriyaliklarning aksi bo‘lgan ko‘plab kishilarga duch keladilar. Ularga taqdim etilgan ta‘limotni ular rad eta olmaydilar, ammo baribir uning foydasiga keltirilgan dalillarni tekshirishga nihoyatda istaksizlik ko‘rsatadilar va hatto agar bu haqiqat bo‘lsa ham, uni shunday deb qabul qilish-qilmaslik unchalik muhim masala emas, deb hisoblaydilar. Ular o‘zlarining eski e‘tiqodi va urf-odatlarini o‘zlariga yetarli, deb o‘ylaydilar. Ammo dunyoga xabar bilan O‘z elchilarini yuborgan Rabbiiy, odamlarni O‘z xizmatkorlarining so‘zlariga qanday munosabatda bo‘lganliklari uchun javobgar tutadi. Xudo hammaga, bu narsa ularga ravshan bo‘ladimi yoki yo‘qmi, o‘zlariga taqdim etilgan nurga ko‘ra hukm qiladi. Beriyaliklar qilganidek tadqiq etish ularning burchidir. Rabbiiy Ho‘she payg‘ambar orqali shunday deydi: ‘Mening xalqim bilimsizlik tufayli halok bo‘lmoqda; sen bilimni rad etganing uchun, Men ham seni rad etaman.’”

“Berialiklarning ongini xurofot va tarafkashlik toraytirib qo‘ymagan edi, va ular havoriylar va‘z qilgan haqiqatlarni tekshirib ko‘rishga hamda qabul qilishga tayyor edilar. Agar bizning zamonamiz odamlari olijanob Berialiklarning o‘rnagiga ergashib, Muqaddas Yozuvlarni har kuni tadqiq etsalar va o‘zlariga yetkazilgan xabarlarni u yerda yozib qo‘yilganlar bilan taqqoslasalar, bugun bitta bo‘lgan joyda Xudoning qonuniga sodiq bo‘lgan minglab kishilar bo‘lar edi. Ammo Xudoni sevishini da‘vo qiladiganlarning ko‘plarida xatodan haqiqatga o‘tish istagi yo‘q, va ular oxirgi kunlarning yoqimli afsonalariga yopishib oladilar. Xato ongni ko‘r qiladi va Xudodan uzoqlashtiradi; ammo haqiqat ongga nur, jonga esa hayot beradi.” Sketches from the Life of Paul, 87, 88.